

Onbeperkt brok voor jongvee

Opfokmethode biedt vrije opname van één krachtvoer soort in de eerste zes maanden

Vrije opname van enkel krachtvoer en hooi is via een nieuwe opfokmethode van Hendrix UTD nu ook voor kalveren mogelijk.

Tegenover de meerprijs van bijna twintig euro per dier staat arbeidsbesparing en de mogelijkheid van een maand eerder afkalven.

De factor arbeid is op de steeds groter wordende bedrijven vaak een probleem. De diergroep die het dan het eerst moet ontgelden is het jongvee. Daarom hebben wij gezocht naar een arbeidsbesparende en veilige kalveropfokmethode', verklaart Robert Meijer, innovatiemanager bij Hendrix UTD, het idee achter het nieuw kalveropfokconcept. 'We hebben ervaring met de vrije opname van krachtvoer en ruwvoer binnen het Kempensysteem bij melkkoeien en Capri Compleet bij melkgeiten. De resultaten binnen deze concepten zijn erg goed, waardoor wij onderzocht hebben of deze voor de veehouder eenvoudige methode ook bij jongveeopfok kan worden toegepast.'

Nutritionist Corine in 't Anker leidde als jongveespecialist binnen Hendrix UTD een pilotproject waarbij het concept met de naam Vita Compleet is getest bij zeven bedrijven en in totaal 500 kalveren. 'Deze opfokmethode sprak vooral melkveehouders aan met meer dan 125 koeien, bedrijven met weinig eigen land of ruwvoer en bij wie arbeid een knellende factor is. Doordat er gedurende een half jaar naast hooi onbeperkt één krachtvoersoort gevoerd wordt, is dit systeem ook ideaal voor bedrijven die met meerdere medewerkers werken. Een simpeler systeem dan dit kun je niet bedenken.'

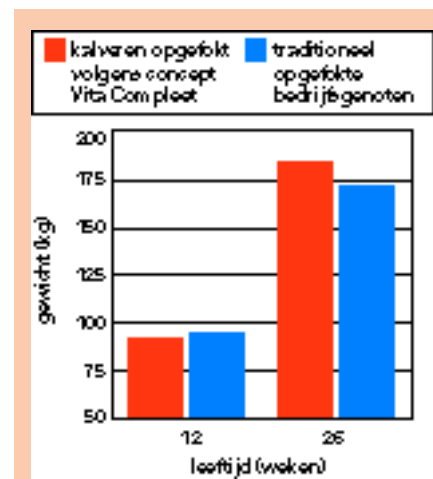
Tot drie procent minder jongvee

Naast de vrije opname van het speciale krachtvoer is de mogelijkheid voor onbeperkte opname van structuurrijk ruwvoer noodzakelijk. 'De voorkeur gaat hierbij uit naar goed weidehooi', stelt Meijer. 'Luzerne is een goed alternatief gedurende de eerste maanden vanaf de

geboorte omdat het smakelijk is en daarmee bij jonge kalfjes de opname bevordert. Voor oudere kalveren is het echter nodig dat het structuurrijke ruwvoer een mat in de pens vormt om pensverzuuring te voorkomen en daarvoor is hooi het meest geschikt. We onderzoeken op dit moment of grof kuilgras ook een veilige structuurbron is, maar we adviseren vooralsnog hooi als gewenste structuurbron binnen dit concept. Hiervoor kan het beste de tweede snede gehooid worden. Het hooi moet bij maaien minimaal tegen doorschieten aan zitten en niet te zwaar bemest zijn.' Meijer onderkent het probleem van het winnen van goed hooi, maar wijst op de mogelijkheden om hooi aan te kopen uit het buitenland.

Hendrix UTD heeft de groeieresultaten van de vijfhonderd kalfjes die via het nieuwe concept zijn opgefokt in kaart gebracht (zie figuur 1). Het moment van spenen is niet vastgesteld, maar op het bedrijfseigen moment uitgevoerd. Uit de resultaten blijkt dat de kalveren na 26 weken vrije opname van krachtvoer en hooi gemiddeld dertien kilo meer wegen dan bedrijfsgenoten die voor aanvang van de proef op de traditionele manier waren grootgebracht. 'Gemiddeld over de hele periode groeien de kalfjes dus 70 gram per dag meer. Hierdoor kan het jongvee een maand eerder geïnsemeneerd worden. Het gevolg is dat een veehouder twee tot drie procent minder jongvee hoeft aan te houden', stelt Corine in 't Anker.

De plus in groei wordt geboekt in de periode tussen de drie en zes maanden oud. Op een leeftijd van drie maanden wegen de kalveren opgefokt via de methode Vita Compleet nog twee kilo minder dan be-

Figuur 1 – Gewichtsverloop kalveren opgefokt volgens concept Vita Compleet versus traditioneel opgefokte bedrijfsgenoten

drijfsgenoten. Volgens In 't Anker is dit verschil eigenlijk te verwaarlozen. In 't Anker verzekert dat niet een tragere start de oorzaak is van het verschil. 'Het positieve groei-effect in de periode tussen de drie en zes maanden wordt veroorzaakt door het constante rantsoen. Het jongvee krijgt geen terugslag door rantsoenwisselingen en de dip na het spenen is veel minder groot. Daarnaast hebben de veehouders ook duidelijk minder diarree bij de kalveren gezien.'

Meerprijs versus arbeid

Ondanks de resultaten van de pilot onderstrept Meijer nogmaals dat de gedachtegang achter het nieuwe concept niet de betere groeicijfers zijn. 'Natuurlijk zijn die mooi meegenomen, maar wanneer de groei hetzelfde was geweest, hadden we dit concept ook in de markt gezet. Het sluit aan bij de behoefte van de veehouder van dit moment. Het geeft meer arbeidsgemak, arbeidsbesparing en een flexibele arbeidsindeling. Daarnaast heb je met dit systeem geen restvoer, geen broei, weinig kans op fouten en een gezonde opfok.'

In de afweging voor veehouders om met dit concept te starten moeten ze de voordelen afzetten tegen de bedrijfsomstandigheden en de meerprijs. 'Voor een ex-

tensief bedrijf is dit inderdaad geen alternatief omdat je binnen dit systeem relatief weinig ruwvoer verstrekt. De totale voerkosten zijn bij het concept Vita Compleet ongeveer twintig euro per kalf hoger. Omgerekend per kg groei bedragen de totale voerkosten hierdoor 1,13 euro per kg groei tegenover 1,10 euro bij traditionele opfok', rekent Meijer voor. Het concept draait in belangrijke mate om de speciaal ontwikkelde krachtvoersoort. 'Wij geven hiervan de ingrediënten niet prijs, maar het verschilt behoorlijk van traditioneel krachtvoer. De snelheid van deze brok mag niet te hoog zijn om pensverzuuring en diarree tegen te gaan. We staan in voor de veiligheid van dit systeem.'

De kalveren nemen in de zes maanden ongeveer 400 kg van de speciale in acht millimeter geperste brok op. 'In eerder onderzoek is aangetoond dat kalveren meer opnemen van een brok met een grotere diameter, stelt Meijer. 'De prijs per ton Vita Compleet is vergelijkbaar met die van een traditionele opfokbrok voor drie tot zes maanden.'

Florus Pellikaan

Walter Roubos: 'Wij hebben meer te doen dan alleen de hele dag met voer kruien'

'Onze vraag naar een betere opfokmethode en de proef van Hendrix UTD vielen min of meer samen', verklaart Walter Roubos uit Leersum zijn deelname aan de pilot rond de vrije krachtvoeropname voor kalveren.

'Onze kalveropfok was niet perfect. We haalden niet de gewenste groeicurve en konden het jongvee op basis van gewicht te laat insemineren. We gaven het jongvee voor de pilot het rantsoen van de hoogproductieve koeien, maar de ene keer schoot daar de broei in en een andere keer bleef er weer te veel restvoer over. We hadden er veel te veel werk van, maar we hebben meer te doen dan alleen de hele dag met voer

kruien. Daarnaast worden op ons bedrijf de activiteiten door verschillende mensen uitgevoerd. Dan moet je een simpel systeem hebben. Nu weet iedereen dat de bak gewoon altijd vol moet zijn.'

Walter Roubos heeft in maatschap met zijn vrouw een melkveebedrijf met honderd melkkoeien en tachtig stuks jongvee. Over de resultaten van de proef is hij uiterst tevreden. 'Door de snellere groei kunnen we de pinken nu ongeveer drie maanden eerder af laten kalven. We geven één keer per dag nieuw grof weidehooi en twee keer per dag vullen we de bak met brok. Voor ons zijn arbeidsbesparing, geen voederverliezen en een constantere groeicurve de redenen om zeker met dit

systeem verder te gaan. Misschien dat de kalfjes in de eerste maand iets sneller groeiden met de pensstartbrok die we hiervoor voerden, maar dit wordt nu tussen de twee en zeven maanden dus ruim gecompenseerd. We staan daarnaast achter het gemak om het bij één broksoort te houden.'